

BYDELSPLAN

AMAGER ØST
LOKALUDVALG

FORSLAG TIL
BYDELSPLAN FOR AMAGER ØST
2010

BYDELSPLAN FOR AMAGER ØST

Udarbejdet af:

Bydelsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Amager Øst Lokaludvalg og Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune på baggrund af input fra Amager Øst borgere.

Udgivet af:

Københavns Kommune

Redaktion og tilrettelæggelse:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Grundkort og illustrationer:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Fotos:

Se de enkelte fotos

FORORD

AF OVERBORGMESTEREN

København er en storby med internationalt format og en by i vækst og bevægelse. Og samtidig er København en af verdens bedste byer at leve i. Det kan vi være stolte af – og det skal vi fastholde!

Bydelsplanerne er et redskab, der kan give alle interesserede en større forståelse for de enkelte bydeles særkender og ønsker for et endnu bedre hverdagsliv. Derudover giver bydelsplanerne mulighed for lokale fortolkninger af de overordnede visioner for København. Det glæder mig derfor, at de netop udarbejdede bydelsplaner alle indeholder ideer, som støtter op om overskriften i visionen for Københavns fremtid: Grøn vækst og livskvalitet.

Jeg vil samtidig anerkende lokaludvalgenes store arbejde og engagement i processen med at få udarbejdet bydelsplanerne og med at få inddraget borgerne i bydelene i skabelsen af visioner og ideer for bydelenes udvikling. Københavnerne er – heldigvis – ikke ens, og det er forskellige ting, der fanger vores interesse. En god borgerinddragelse kræver engagement, kreativitet og lyst til dialog. Det er derfor prisværdigt, at der i forbindelse med bydelsplanlægningen er blevet afprøvet mange forskellige metoder til borgerdialog.

Dialogen mellem lokaludvalgene, forvaltningerne og Borgerrepræsentationens medlemmer er desuden blevet styrket. Der har ikke været enighed om alt – men med til en god dialog hører også en forståelse for indbyrdes forskelligheder. Det er mit håb, at den gode dialog og samarbejdet vil fortsætte også efter, at bydelsplanerne er færdiggjort.

Frank Jensen

AF FORMANDEN FOR AMAGER ØST LOKALUDVALG

At lave bydelsplan er som at begive sig ud på en lang rejse mod ukendt mål. Da vi begav os ud på denne rejse, var det med den ambition at lave byens bedste bydelsplan.

Typisk Amager:

Amager Øst er en bydel med en gammel historie og med erfaringer fra Kvarterløft og Områdefornyelse. Respekt for fortiden og tro på fremtiden var vores fælles udgangspunkt.

To forhold har haft særlig betydning: Et grønt og bæredygtigt miljø og plads til alle, også minoritetsgrupperne. Andre temaer har været sundhed, tryghed og tilgængelighed, trafik, idræt og kultur.

I centrum har været borgerinddragelsen, det at få bydelens borgere til at deltage i udviklingen af bydelsplanen. Vi har forsøgt at skabe forståelse for, at udviklingen af bydelen kan opbygges nedefra, fra bydelens borgere. Vores bydelsplan er således vores bud på en demokratisk bydelsplan.

Det har været en sjov, interessant og lærerig proces. I dag er vi alle meget klogere. Vi ved mere om borgernes ønsker, om vores egen formåen og om, hvordan Københavns Kommune arbejder.

Bydelsplanen er et skridt på vejen. Gennem fortsat dialog og samarbejde skal der nu arbejdes på at føre bydelsplanen ud i livet.

Hvor der er en vilje er der en vej. Selv om vejen skulle vise sig at være bugtet, og det ind imellem går op ad bakke, tvivler jeg ikke på, at vi i fællesskab vil finde vejen og nå målet.

Solen vil også i fremtiden stå op i Amager Øst.

Ole Pedersen

INDHOLD

PRÆSENTATION.....	6
BYDELSVISION	10
BYDELSKATALOG.....	12
Fællesskab og rummelighed	14
Miljø og bæredygtighed	18
Liv ved vandet.....	22
Levende byrum.....	28
Forbindelser på tværs af bydelen	34
Aktive mødesteder.....	40
DIALOG OG SAMARBEJDE	46

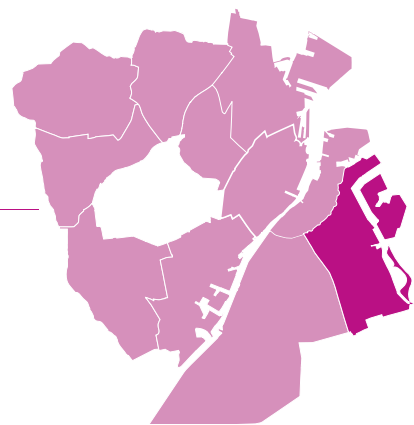

PRÆSENTATION

PRÆSENTATION AF AMAGER ØST

BELIGGENHED

Amager Øst er beliggende ud til Øresundskysten. Den fantastiske beliggenhed er de senere år blevet bydelens helt store attraktion. Amager Strandpark er blevet en kæmpe succes, og området er blevet et trækplaster for hele hovedstadsområdet. Et andet stort rekreativt trækplaster er Kløvermarken, som lægger græs til en lang række organiserede såvel som uorganiserede idrætsgrene. Derudover betyder nærheden til lufthavnen og den gode infrastrukturelle dækning af bydelen i kraft af metroen, at bydelen er koblet op til både verdenen og til det indre København på helt unik vis.

Det byggede miljø er karakteriseret ved den tætte karrébebyggelse omkring Holmbladsgade og den åbne villabebyggelse mod syd omkring Greisvej. Disse kvarterer har forskellig arkitektur og karakter og bindes sammen af bydelens to hovedstrøg Amagerbrogade og Amager Strandvej.

INDUSTRISPORET

Bydelen bærer præg af at være et gammelt arbejder- og industrikvarter, hvilket kommer til udtryk ved at villaer, karrébebyggelser og småindustri ligger side om side i en skøn blanding. Denne sammensatte karakter sætter bydelens indbyggere stor pris på, fordi det er en del af bydelens historie og bidrager til at gøre bydelen mangfoldig i sit udtryk. Bydelen rummer elementer af både den gamle landsby og den moderne storby.

Bydelen udvikler sig med nye kvarterer i de gamle industriområder fx på Strandlodsvej. Langs kysten er der gennem de sidste år blevet bygget relativt dyre boliger for en mere købestærk befolkningsgruppe, og der planlægges flere nye byggerier og investeringer, som vil udvide bydelen og være med til at give den et nyt moderne image og trække nye grupper til området.

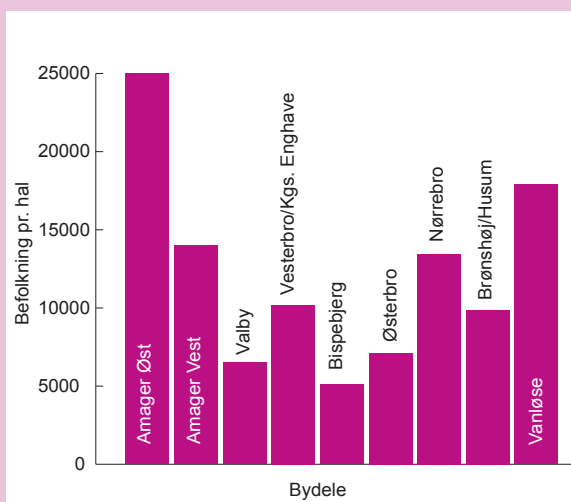
I dette spændingsfelt lægger Amager Øst Lokaludvalg vægt på, at byudvikling ikke kun handler om økonomi og de fysiske rammer, boliger, trafik og miljø, men også om det sociale liv, som borgerne lever med hinanden i bydelen.

UNGE, KULTUR OG IDRÆT

Bydelens borgere samles omkring de aktive mødesteder, som bydelen rummer; Kvarterhuset, Prismen, Sundbyøsterhallen og Amager Kulturpunkt. Disse samlingspunkter er alt-afgørende for det aktive og sociale liv i bydelen. Lokaludvalget har et stort ønske om at styrke disse centrale institutioner:

En udvidelse af Sundbyøsterhallen kunne også gøre dette sted til et centralt mødested for bydelen, der både kunne danne ramme for social-, kultur- og idrætsbegivenheder.

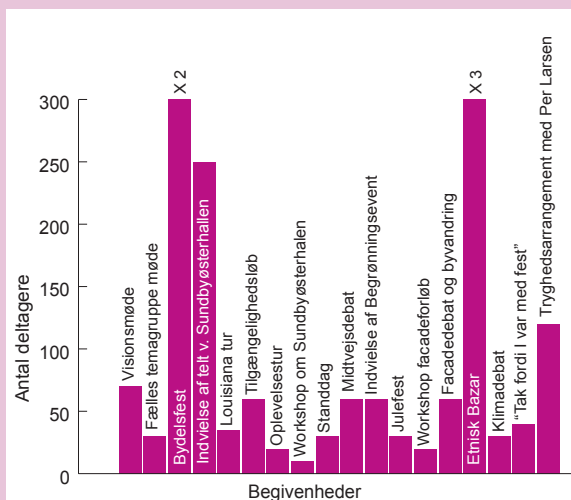
Bydelens unge har stor glæde af værestedet Buret, som gør en kæmpe indsats for de unges fritidsliv og bidrager til liv i gaderne. Ved vandet er det Det Maritime Ungdomshus, som indbyder de unge til oplevelser ved vandet og gør Amager Øst til en bydel ved kysten.

BORGERENGAGEMENT

Borgerne i Amager Øst har tradition for demokrati og medbestemmelse. Bydelen bygger i dag videre på de gode erfaringer fra Kvarterløft i Holmbladsgade og Områdefornyelsen i Øresundsvej kvarteret. Dette har medført et engagement fra borgernes side og styrket den sociale sammenhængskraft. Denne effekt vil Amager Øst Lokaludvalg gerne bygge videre på, således at ideer og initiativer kan blomstre nedefra og medvirke til at udvikle bydelen til helt og holdent at være borgernes bydel.

Illustrationen angiver de forskellige aktiviteter, som har været afholdt i forbindelse med bydelsplanens udarbejdelse. Den angiver desuden hvor mange borgere, der har været involveret i de pågældende aktiviteter:

KORT OVER AMAGER ØST

BYDELSVISION

HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag og i hvilken retning, bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig.

AMAGER ØST – LOKALUDVALGETS VISION FOR ÅR 2025

Lokaludvalgets vision er, at Amager Øst i år 2025 er en bydel, hvor fællesskab og rummelighed er drivende kræfter. Her opleves mangfoldighed og variation som en styrke. Et bysocialt laboratorium finder nye veje og metoder; til hvordan Amager Øst kan forblive en bydel, hvor alle trygt kan slå sig ned og få et godt liv. "Plads til alle" har i mange år været en naturlig del af bydelens udvikling.

Bydelen er i 2025 blevet en ren og klimavenlig bydel til inspiration for resten af byen og verden. Cyklisterne og den kollektive trafik har de bedste vilkår: Bydelen bliver opvarmet af geotermisk energi og nye vindmøller på Prøvestenen forsyner hele bydelen med strøm.

Amager Øst er blevet en grønnere bydel med små lomme-parker, grønne gader og store rekreative områder med varierende vegetation. Begrønningen af de tværgående gader skaber nye, rekreative oplevelser; når man bevæger sig fra Amagerbrogade mod vandet og en ny park oven på metroen skaber igen sammenhæng i bydelen. Her kan fodgængere, cyklister og rulleskjteløbere nu bevæge sig på langs og nemt komme på tværs af metroen og opleve bydelen fra en ny vinkel.

Bydelen er fortsat en aktiv bydel. Mødesteder og mange muligheder for idræt, fritid og kultur skaber glæde og sundhed for bydelens borgere. Et smukt idrætstårn skaber helt nye muligheder for kropslig udfoldelse ved Sundbyøsterhallen. Tårnet lyser op og er blevet et nyt vartegn for bydelen. Sammen med udvidede idrætstilbud giver klubber og væresteder, børn og unge muligheder for udvikling og selvudfoldelse.

Amager Øst er blevet en endnu mere blå bydel. Langs vandet samles bydelens borgere til leg, idræt, samvær og afslapning. Kanaler fører vandet langt ind i bydelen, og bydelens hovedattraktion Amager Strand forbindes med bydelens hovedpulsåre - den smukke Amagerbrogade - af tværgående grønne strøg.

Vigtigst af alt trives demokratiet fortsat i bydelen i år 2025. De gode resultater der er skabt af Kvarterløft, Områdefornyelse og Amager Øst Lokaludvalg har sat sit præg. Borgerne kan se, at det kan betale sig at engagere sig i fællesskabet og være med til at skabe ideelle løsninger.

BYDELSKATALOG

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

PRIORITEREDE PROJEKTER

FÆLLESSKAB OG RUMMELIGHED

1. Inklusionsstrategi

Lokaludvalget vil udarbejde en strategi i samarbejde med Københavns Kommune, som kan sikre en socialt inkluderende udvikling af bydelen.

MILJØ OG MENNESKER

3. CO₂-fri bydel

Lokaludvalget ønsker at udnytte bydelens muligheder bedst muligt og herved blive selvforsynende med bæredygtig energi.

LIVET VED VANDET

5. Naturcenter

Lokaludvalget ønsker at styrke børnelivet i bydelen ved at etablere et naturcenter for børn, familier og institutioner til aktivitet og læring i forbindelse med vand.

LEVENDE BYRUM

9. Grønne tværgående aktive strøg

Lokaludvalget ønsker at styrke de tværgående forbindelser i bydelen, som attraktive og aktive forbindelser mellem vandet og resten af bydelen.

11. Facadeforskønnelse

Lokaludvalget ønsker i samarbejde med Amager Vest Lokaludvalg og Amarbutikkerne at forskønne Amagerbrogades facader, samtidig med at Amagerbrogades helt særlige karakter bevares.

FORBINDELSER PÅ TVÆRS AF BYDELEN

13. Hurtige cykelpendlerruter

Lokaludvalget ønsker at etablere hurtige cykelforbindelser på langs af bydelen som alternativ til Amagerbrogade.

16. Metro Park

Lokaludvalget ønsker at omdanne den overjordiske metroføring til en attraktiv park med flere forbindelser på tværs af metrostrækningen for at gøre metroen nemmere at passere.

AKTIVE MØDESTEDER

17. Multifunktionel Sundbyøster idrætsanlæg

Lokaludvalget ønsker at udvikle Sundbyøster idrætsanlæg til et centrum for aktivitet, leg og idræt med både attraktive indendørs forhold og et yderst levende omkringliggende uderum.

FÆLLESSKAB OG RUMMELIGHED

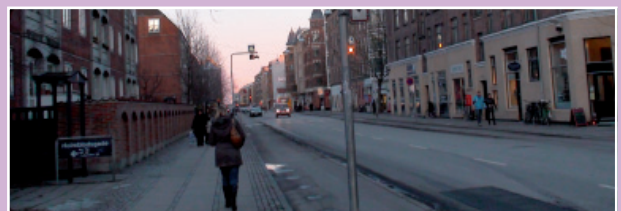
MILJØ OG BÆREDYGTIGHED

LIVET VED VANDET

LEVENDE BYRUM

FORBINDELSER PÅ TVÆRS AF BYDELEN

AKTIVE MØDESTEDER

FÆLLESSKAB OG RUMMELIGHED

TEMAMÅLSÆTNING

Lokaldvalget vil styrke fællesskab, rummelighed og borgerdeltagelse i bydelen. Det handler om at dyrke værdier i form af samhørighed, fælles social ansvarlighed, respekt for hinanden, tolerance og samarbejde. Bydelens beboere har i den lokale proces givet udtryk for, at de ønsker en rummelig bydel, hvor de forskellige livsformer trives godt med hinanden på tværs af kulturer. Der skal skabes en grundlæggende holdning til at ville

finde løsninger til bydelens fælles bedste. Evnen til dialog og lokalt demokrati skal udvikles, så vejen til indflydelse og medbestemmelse bliver mere tydelig. Det er med grundlag i sådanne værdier, at bydelen som helhed skal være med til at fremme en sund og holdbar udvikling i Amager Øst, hvilket samtidig har til mål at fremme social inklusion.

1. INDSATSOMRÅDE

Inklusionsstrategi

Amager Øst Lokaludvalg vil gerne gøre en ekstra indsats for at inkludere de grupper af borgere i bydelen, der er i risiko for at blive særligt udsatte og marginaliserede i sammenligning med andre borgere i bydelen. Det kan blandt andre gælde voksne uden for arbejdsmarkedet, enlige forsørgere, fattige, voksne med anden etnisk baggrund end dansk, ligesom der er områder med en koncentration af særligt udsatte børn og unge.

Bydelen Amager Øst byudvikles hele tiden. Befolkningstallet stiger, og der planlægges nye byggerier og investeringer, som kan give bydelen et nyt moderne image og trække nye grupper til området. Amager Øst Lokaludvalg ønsker, at denne udvikling skal ske, samtidig med at muligheden for at bydelen kan rumme alle befolkningsgrupper bevares. Lokaludvalget lægger således vægt på, at byudvikling ikke kun handler om økonomi og fysiske rammer, men også sker med respekt for det sociale liv.

Beboerne skal opleve sig selv som aktører i deres bydel og ikke som ofre for planlægningen og udviklingen. Kendskab til hinanden og gode sociale relationer vurderes højt som led i at tilvejebringe lokale beslutninger, der bygger på gensidig forståelse og ikke på fordomme. Dermed menes, at bydelen skal være rummelig nok til at inkludere forskellige sociale og etniske grupper, uanset alder, funktionsevne og uddannelses- eller erhvervs-mæssige forudsætninger. Der skal skabes muligheder for at udsatte grupper kan udvikle fællesskaber på de udsatte grupperes egne betingelser, med inddragelse af deres ressourcer og med anerkendelse fra det omgivende samfund.

Dette skete blandt andet, da Amager Øst Lokaludvalg i januar 2010 sammen med en række engagerede borgere stablede en etnisk bazar på benene. Det var en festlig dag i mangfoldighedens tegn, hvor 60 boder var opstillet, og 900 besøgende lagde vejen forbi. Denne slags initiativer og lignende selvgrøede arrangementer, vil lokaludvalget gerne bakke op om.

FORSLAG TIL HANDLING:

I.a. Partnerskab om inklusionsstrategi

Amager Øst Lokaludvalg ønsker at udvikle en inklusionsstrategi for Amager Øst, som kan håndtere de bysociale udfordringer, som bydelen står overfor. Lokaludvalget vil derfor tage initiativ til at etablere et partnerskab med relevante aktører i bydelen, som skal stå for arbejdet med at udvikle en inklusionsstrategi med et særligt fokus på de udsatte og marginaliserede i bydelen.

Amager Øst Lokaludvalg lægger vægt på borgerdeltagelse i partnerskabet om inklusionsstrategien. Med inklusionsstrategien ønsker lokaludvalget at modvirke, at der skabes skel mellem borgerne som resultat af bydelens økonomiske og befolkningsmæssige udvikling. Stærke sociale kerneområder som beskæftigelse, bolig, uddannelse, aktiv fritid og sundhed skal virke som dynamoer for den sociale inklusion.

Lokaludvalget ser inklusionsstrategien som en naturlig udvikling og forlængelse af det boligsociale arbejde, der foregår i bydelen. Med inklusionsstrategien ønsker lokaludvalget at tage et skridt yderligere og inddrage hele bydelen. Lokaludvalget taler derfor om et bysocialt arbejde til fremme af en helhedsorienteret og balanceret udvikling i bydelen.

I.b. Bysocialt laboratorium

Som første led i at konkretisere inklusionsstrategien ønsker Amager Øst Lokaludvalg at udvikle et bysocialt laboratorium med det mål, at der skabes en udvikling blandt borgerne i bydelen, hvor bydelen udvikler sig ved borgernes kraft, egne handlinger og egne kompetencer. Det bysociale laboratorium skal arbejde for at realisere en social indsats for bydelen sammen med borgerne.

Indsatsen kunne fx bestå i at fremme socialøkonomiske tiltag i bydelen. Naturlige partnere i et sådant initiativ er Københavns Kommunes forvaltninger og institutioner i bydelen, bolig-selskaber, beboerrådgivere, sociale frivillige organisationer og institutioner; kultur- og fritidsorganisationer; erhvervsorganisationer; miljøorganisationer; igangværende projekter i bydelen, udsatte grupper m.fl. Der kan med fordel også tilknyttes forsknings- og uddannelsesmæssig ekspertise til udviklingen af det bysociale laboratorium.

2. INDSATSOMRÅDE Tryghed og sundhed for ældre medborgere

For de ældre medborgere er der behov for en særlig indsats. Det er vigtigt at skabe tryghed i alle forhold, både når de færdes i det offentlige rum, i samvær med andre, men ikke mindst omkring boligen, der skal være en tryk ramme i lokalområdet.

FORSLAG TIL HANDLING:

2.a. Tryk planlægning

Lokaludvalget ønsker at arbejde for, at ældre systematisk bliver inddraget, når der skal ske ændringer i det offentlige, fysiske rum. Fx bør veje og stier i kvarteret/lokalområdet være markerede og belyst, så det bliver trygt at færdes der.

2.b. Olle-koller

Lokaludvalget ønsker at arbejde for at gøre det muligt at indrette olle-koller i opgange eller omdanne eksisterende boliger til ældreegnede boliger i de bebyggelser eller de kvarterer, hvor de ældre allerede bor og har et netværk. Amager Øst skal være en foregangsbydel på dette område.

Der skal arbejdes med at styrke det frivillige sociale arbejde såsom nabo-hjælp, besøgsvenner og telefonkæder organiseret af foreninger og klubber ligesom det kendes fra Diabetesforeninger; Røde Kors mv.

2.c. Bevægelse og motion

Lokaludvalget påpeger, at der i højere grad bør være mulighed for idrætsaktiviteter for ældre i bydelen. Især kan der være behov for en forbedring af idrætsaktiviteterne for ældre i det offentlige rum. Det bør sikres, at også ældre har let adgang til blandt andet idrætsaktiviteter som gymnastik, svømning, dans og styrketræning.

Lokaludvalget foreslår desuden, at der etableres lokale motionscentre i bebyggelser med mange ældre, f.eks. Sundparken. Disse centre kan fungere som et supplement/alternativ til den kommunale genoptræning, som er en visiteret ydelse.

Københavns Kommune finder, at bydelsplanens fokus på styrkelse af fællesskab, rummelighed og borgerdeltagelse i bydelen med det mål at fremme den sociale inklusion er positiv og i tråd med kommunens overordnede visioner og strategier:

En effektiv og professionel borgerdialog kan bidrage til bedre løsninger og større fleksibilitet, når der sker forandringer i byen. Kommunens mål er, at der sættes klare rammer for borgerdialogen samtidig med, at kommunen lever op til borgernes ønske om dialogmåder og dialogformer:

I. INDSATSOMRÅDE: INKLUSIONSSTRATEGI

Ia: Partnerskab om inklusionsstrategi

Kommunen finder det positivt, at bydelsplanen sætter fokus på, hvordan udsatte og marginaliserede kan inkluderes i bydelen. Kommunen ser frem til at høre mere om initiativet.

Ib: Bysocialt laboratorium

Kommunen støtter ideerne om at arbejde bysocialt for at fremme en helhedsorienteret og balanceret udvikling i bydelen. Projektet er i tråd med Københavns Kommunes overordnede målsætninger om nærdemokrati og borgerinddragelse. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

2. INDSATSOMRÅDE: TRYGHED OG SUNDHED FOR ÆLDRE MEDBORGERE

2a: Tryk planlægning

Københavns ældreråd høres altid, når der laves fx lokalplaner i deres område, så kommunen inddrager allerede de ældre systematisk i byplanlægningen. Generelt arbejder kommunen hele tiden på at blive bedre til at lave borgerinddragelse. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

2b: Olle-koller

Ældrepolitikken fremhæver en sund og attraktiv bolig som en forudsætning for et godt liv, og ønskerne i bydelsplanen om at indrette olle-koller er i god tråd med ældrepolitikens forslag om storby-bofællesskaber for ældre. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget for at høre mere om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

2c: Bevægelse og motion

Forslaget er i tråd med ældrepolitikens fokus på fastholdelse og udvikling af ældres kompetencer og ressourcer i et hverdagsliv, hvor byens almindelige tilbud også er målrettet og tilgængelige for ældre. Et aktivt ældreliv er et liv med aktiviteter og sociale fællesskaber, som de ældre selv er med til at udvikle og forme. Kommunen henviser til de tilbud, som allerede eksisterer i Folkesundhed København.

MILJØ OG BÆREDYGTIGHED

TEMAMÅLSÆTNING

Amager Øst vil gerne gå forrest i indsatsen for at skabe en klimarigtig hovedstad. Bydelen rummer potentiale til at blive den første bydel, som kan erklæres CO₂-neutral ved at omlægge hovedparten af energiforsyningen til vedvarende energi.

Udviklingen af bydelens østkyst rummer et stort potentiale for byudvikling, hvor miljø og klima kan blive nøgleelementer. Det er lokaludvalgets ønske, at nybyggeri i alle former indfrier de mest optimale lavenergikrav. Amager Øst Lokaludvalg vil samtidig opfordre til en miljøvenlig indsats overfor det eksisterende byggeri i bydelen, når det renoveres.

3. INDSATSOMRÅDE CO₂ - fri bydel

Amager Øst rummer Danmarks største geotermiske varmeanlæg. Varmen hentes i 2,6 km dybde og indgår i fjernvarmeforsyningen. Anlægget drives af Hovedstadsområdet Geotermiske Samarbejde (HGS). Amager Øst Lokaludvalg støtter Københavns Kommunes Klimaplan's indsatsområde om at realisere en udbygning af anlægget. Udbygges anlægget til at kunne producere 5 gange den nuværende varmeproduktion, vil dette svare til varmeforbruget i bydelens ca. 30.000 boliger.

Lokaludvalget vil gerne indgå i et samarbejde med kommunen om at udarbejde en energiplan for bydelen med sigte på at skabe Københavns første CO₂-neutrale bydel. Vindmølleenergi er også umiddelbart tilgængelig ud for kysten ved Amager Øst. Lokaludvalget vurderer, at der stadigvæk er mulighed for at udvide kapaciteten og opstille nye møller.

FORSLAG TIL HANDLING:

3.a. Geotermi

Geotermi er ren vedvarende energi, og projektet kan således medvirke til at indfri kommunens klimamålsætning om at reducere udledningen af CO₂. Samtidig kan projektet indgå som et centralt tiltag for at gøre bydelen til Københavns første vedvarende energibydel. Lokaludvalget opfordrer kommunen til at tage kontakt til parterne bag HGS med henblik på at iværksætte udbygningen af geotermianlægget og indgå i et samarbejde med lokaludvalget om at oprette et lokalt energikontor. Kontoret skal koordinere en samlet indsats for en CO₂-neutral bydel inspireret af bl.a. et energiprojekt fra Samsø.

3.b. Vindmøller

Lokaludvalget vil endvidere gerne medvirke til at gøre bydelens el-forbrug CO₂-neutralt. El-forbruget hos bydelens ca. 50.000 borgere svarer til den el-produktion, de 20 vindmøller, der står ud for bydelen på Middelgrunden, producerer. Målet om en CO₂-neutral bydel for el-forbruget vil kræve at en ny

Området til evt. placering af vindmøller og det nuværende geotermiske anlæg, (kort: Amager Øst Lokaludvalg).

vindmøllepark med tilsvarende kapacitet etableres fx ved Prøvestenen. Desuden ønsker Amager Øst Lokaludvalg at informere bydelens borgere om Københavns Vedvarende Energilaug (KVEL) og opfordrer borgerne til at deltage heri.

4. INDSATSOMRÅDE: Bæredygtig bydel - en lokal indsats

Som alle andre steder er der også plads til større ansvarlighed og ejerskab i miljøforhold i Amager Øst. Genbrug begrænser produktionen af CO₂. Derfor ønsker lokaludvalget at støtte op omkring genbruget gennem lokale løsninger som genbrugspladser, loppemarkeder og byttebørser. Det kan fx opnås via samarbejde, dannelse af foreninger, oplysning og netværk. Disse ideer og tanker afprøvede lokaludvalget i januar 2010 på en klimadag i Kvarterhuset, og de blev mødt med stor opbakning og interesse.

Flade tage, vandområder og grønne områder åbner også muligheder for at dyrke frugt og grønt tæt på egen bopæl. Udover disse rumlige aspekter, er der ligeledes en række miljømæssige fordele ved det grønne miljø. Disse fordele kan komme i spil, når København skal tilpasse sig fremtidens klimaforandringer. Klimaforandringerne betyder, at Danmark kan forvente mere regn om vinteren, tørrere somre og færre døgn med frost. Den større mængde nedbør er specielt en udfordring for byerne og deres mange hårde overflader. I denne sammenhæng kan det grønne miljø nedkøle byrummet og

skabe flere bløde overflader i byen, hvor regnvandet kan ned-sive lokalt.

FORSLAG TIL HANDLING I

4.a. Byttecentral

Amager Øst Lokaludvalg ønsker at etablere byttecentraler i bydelens boligområder samt afholde jævnlige loppemarkeder/basarer fx i samarbejde med Miljøpunkt Amager og Kofoeds Skole. På denne måde opfordres borgerne i bydelen til en større grad af genbrug. Et forslag lokaludvalget gerne vil arbejde videre med, er muligheden for at etablere én stor byttecentral i en af de nedlagte industribygninger fx Ved Amagerbanen eller Siljansgade. Projektet kan udbygges til også at omhandle en social indsats (istandsættelse og videresalg).

4.b. Urban agriculture

Amager Øst Lokaludvalg ønsker at udarbejde et forslag, der viser, hvor man kan integrere frugttræer og grøntsagsbrug i bydelen. Det bliver en vigtig del af processen at oplyse bydelens borgere om mulighederne og fordelene herved. Med denne indsats kan Amager Øst Lokaludvalg skabe grobund for "urbant landbrug" og hermed selvforsyning.

Københavns Kommunes Borgerrepræsentation vedtog i august 2009 Københavns Kommunes Klimaplan. Planen indeholder 50 konkrete initiativer, som skal opfylde Københavns målsætning om 20 % CO₂-reduktion i perioden 2005-2015. De 34 er sat i gang i 2010. Med planen formuleres også en ambition om, at København skal være CO₂-neutral i 2025.

Klimaplanen er et centralt instrument for Københavns Kommune, men det er ikke alle initiativer i klimaplanen, som er finansieret.

Klimaplanen dækker hele København, og det er derfor væsentligt for Københavns Kommune, at de foreslåede løsninger kan fungere for hele byen.

3. INDSATSOMRÅDE 2: CO₂ - FRI BYDEL

3a: Geotermi

En forøget anvendelse af geotermi til produktion af fjernvarme er et af de 50 indsatsområder i Klimaplanen. Planen foreslår som et muligt indsatsområde, at det geotermiske anlæg på Amager (også kaldet Margretheholm-anlægget) inden 2015 udvides fra de nuværende 2 til i alt 11 boringer, som er i tråd med indsatsområdet. Det er parterne bag HGS, der beslutter en eventuel udvidelse. Der er pt. ingen planer om at lave en udvidelse af det nuværende anlæg. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

3b: Vindmøller

Københavns Kommune er i gang med et arbejde, der søger at skabe grundlag for opsætning af flere nye vindmøller. Konkret er placeringer på Prøvestenen i spil blandt flere andre til et lille antal store vindmøller. Der er i dag lovmæssige krav om, at der skal være medejerskab på minimum 20 % af nye vindmøller, der opstilles og finansieres af Københavns Energi. Københavns Kommune ser gerne, at andelen af medejerskab stiger, og der informeres derfor for at øge kendskabet til muligheden. Det er væsentligt, at også lokaludvalget hjælper til med at øge kendskabet til mulighederne. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

4. INDSATSOMRÅDE: BÆREDYGTIG BYDEL - EN LOKAL INDSATS

4a: Byttecentral

Et indsatsområde i klimaplanen er affaldssortering med CO₂-reduktion. At minimere belastningen på klimaet er en del af den overordnede målsætning for Københavns Kommunens Affaldsplan 2012. Planen har en række initiativer om sortering og affaldsminimering, der supplerer klimaplanen. Samarbejde med borgere og lokaludvalg indgår som en del af metoden. Byttehylder er et initiativ i affaldsplan 2012, som bydelen kan få hjælp til at etablere fra affaldsområdet i kommunen. Om det er muligt at etablere byttecentral i nedlagte industriområder, kræver en konkret vurdering af den enkelte lokalplan. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

4b: Urbant landbrug

Kommunen ser frem til at se lokaludvalgets forslag om urbant landbrug.

LIVET VED VANDET

TEMAMÅLSÆTNING

Det er Amager Øst Lokaludvalgs hensigt at udnytte bydelens favorable beliggenhed ved vandet og gøre de eksisterende muligheder og faciliteter langs kysten og vandet mere tilgængelige og attraktive. Det er lokaludvalgets ønske, at den fortsatte udvikling af kystområdet bør ske med udgangspunkt i beboernes og brugernes ønsker og med hensyntagen til de

eksisterende forhold og institutioner. I dag er der dog store dele af vandet, som ikke udnyttes optimalt. Det er lokaliteter, der nemt og billigt kan programmeres og udvikles til brug for idrætten, de legende og dem, der bare vil have oplevelsen af at være tæt på vandet.

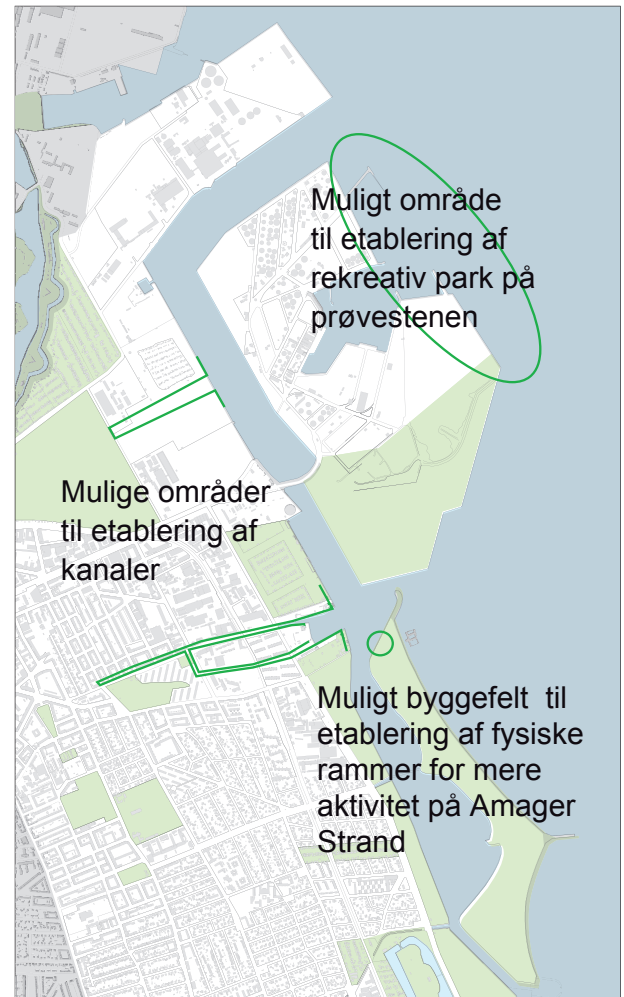
5. INDSATSOMRÅDE: Børneliv på Amager strand

Amager Øst skal være en bydel med plads til børn og barnlige sjæle. Bydelen rummer allerede byens bedste legeplads på Bredegrund, der er masser af gode institutioner med dygtige fagfolk, og så er der stranden. Med Amager Strandpark er der plads til både aktivitet og afslapning. Årligt har Strandparken ca. 1.2 mio. besøgende. Den gamle del af stranden ligger dog øde hen langt det meste af tiden. Der er masser af fyldte institutioner tæt på og en stor og børnerig befolkning, men ikke noget der trækker dem til stranden, når ikke solen skinner fra en skyfri himmel. En aktivitet i området vil gøre det attraktivt at tage turen til Amager Strand – også i regnvejr.

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Naturcenter

Amager Øst Lokaludvalg ønsker at etablere et naturcenter for børn og barnlige sjæle. Naturcenteret bør placeres tæt ved vandet og det åbne hav, således hverdagen i størst mulig grad kan tage udgangspunkt heri. Placeres naturcenteret tæt ved mulige samarbejdspartnere er det ligeledes muligt at drage nytte af hinandens udstyr og faciliteter. Naturcenteret skal især kunne bruges af institutionsbørn i dagtimerne og i weekenderne åbnes for alle interesserede. I aften timerne, hvor naturcenteret ikke bruges af børn, er der mulighed for at stille centeret til rådighed for andre brugergrupper. Lokaludvalget afprøvede en kold novemberdag konceptet med naturvejleder, børnefamilier, snobrød og fiskefangst, og det var en stor succes.

Mulige områder til etablering af kanaler, rekreativ park og fysiske rammer for mere aktivitet på Amager Strand, (kort: Amager Øst Lokaludvalg).

Amager Øst Lokaludvalg foreslår, at naturcenteret opbygges i en simpel og fleksibel konstruktion, der kan danne ramme for alt fra madpakkespisning til naturvejlederdepot. Det giver mulighed for både planlagte og uplanlagte ture, og sammen med en spændende naturlegeplads vil stedet være et naturligt udflugtsmål – hele året rundt. Samtidig vil det være muligt at bruge stedet som base for udflytterbørnehaver, så man får en fleksibel ekstracapacitet midt i København til glæde for både børn og forældre.

6. INDSATSOMRÅDE: Vandet ind i bydelen

Lokaludvalget ønsker, at vandet trækkes i kanaler fra kysten og ind i bydelen og forbinder bydelen bedre med kysten og Københavns Havn. Lokaludvalget ønsker, at bydelens nærhed til vandet styrkes, således at kysten bliver mere synlig i hverdagen og en større del af bydelens identitet.

FORSLAG TIL HANDLING

6.a. Forbindelser og kanaler

Amager Øst Lokaludvalg foreslår, at der arbejdes for at etablere stikkkanaler ved Kløverparken, Prøvestensbroen og Lergravsvej. Kanalerne skal vise vejen til vandet og skabe mulighed for nye

aktiviteter i byrummet. Der, hvor Lergravsvej ligger i dag, lå i gamle dage en kanal. Amager Øst Lokaludvalg ønsker, at den gamle kanal genetableres for at gøre strækningen mere attraktiv og synlig som tværgående forbindelse i bydelen. Kanalforbindelsen vil gøre det muligt for små både og kajakker at sejle ind i hjertet af Amager Øst.

Amager Øst Lokaludvalg ønsker ligeledes, at der etableres en kanal til Københavns Havn. Kanalen skal strække sig fra havnen ved Refshaleøen til havnens indløb og være for ikke-motoriseret trafik, fx kan en solcellefærge forbinde Amager Strand med Københavns Havn. Kanalen kan forlænges med en kanal til Østhavnen. For at skabe aktivitet og miljø langs kanalen kan der anlægges en bred gang- og cykelsti så tæt på vandniveau som muligt.

7. INDSATSOMRÅDE: Mulighed for organiseret og uorganiseret vandaktiviteter

Amager Strand danner i dag rammen om mange former for uorganiseret idræt. Lokaludvalget ønsker, at der skabes bedre forhold for disse aktiviteter med henblik på at værne om dette friluftsliv. Lokaludvalget ønsker, at forholdene for denne gruppe forbedres, og at der dermed gives adgang til flere af de både organiserede og uorganiserede aktiviteter, der er knyttet til strandparken. Herigennem kan de enkelte idrætsaktiviteter styrkes og skabe bedre muligheder for etableringen af sociale netværk.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Vandforsamlingshus

Lokaludvalget ønsker, at der etableres et vandforsamlingshus på byggefeltet i den nordlige ende af Strandparken. Huset kan fungere som et samlingspunkt for brugere af Amager Strandpark og give mulighed for sikker opbevaring af udstyr og fartøjer samt søsætning fra en nyetableret flydebro m.m. Placeres vandforsamlingshuset i umiddelbar nærhed til det af lokaludvalget foreslåede naturcenter og de andre aktiver i området, er der mulighed for at skabe unikke synergieffekter.

Det Maritime Ungdomshus

8. INDSATSOMRÅDE: Udvikling af Prøvestenen

Lokaludvalget ønsker, at Prøvestenen med dens nuværende funktioner afvikles. En afvikling vil åbne for en helhedsvurdering af hele området, hvor Prøvestenen, Kløverparken og Kløvermarken kan bringes i spil som et stort sammenhængende område for fritid, rekreation og idræt. Lokaludvalget ser gerne, at vandet ved Prøvestenen udnyttes bedre og mere aktivt - fx til placering af husbåde, diverse fritidsaktiviteter og idrætslige formål. Samtidig vil lokaludvalget gerne bevare muligheden for, at der kan etableres vindmøller på Prøvestenen.

FORSLAG TIL HANDLING

8.a. Rekreativ park på Prøvestenen

Lokaludvalget foreslår, at der skabes en offentlig, rekreativ park på Prøvestenen til et aktivt friluftsliv og idrætsliv for offentligheden, foreninger og individuelle idrætsudøvere. Parken kan fx etableres som en bjergpark på den sydlige yderside af Prøvestenen. Bjerget formes med et naturligt udseende med både beplantede og bare arealer. Bjerget kan blive et unikt udflugtsmål for alle københavnere og turister. Eksempelvis kunne det rumme faciliteter til mountainbike, foskajak, løberuter samt

opholds- og udkigssteder for familier og være indrettet med bygninger til både idræts- og fritidsliv.

Bygningerne, der skal huse ovennævnte aktiviteter, kan bygges ind som en naturlig del af det kuperede landskab. Her kan f.eks. friluftorganisationer og livredningsskole have hjemme.

8.b. Vandsportsstadion

Desuden foreslår lokaludvalget, at der arbejdes på at lave et vandsportsstadion ved kanalen mellem Prøvestenen og Kløverparken, hvilket blot kræver, at vanddybden forøges. Der er et stort potentiale indenfor kajaksport i København, og der er generelt stor tilgang til kajaksporten i hele Danmark. Etablering af et vandsportsstadion med forbedrede træningsmuligheder vil kunne tiltrække flere unge til vandidrætten. Roning i området kan hjælpe med til at binde aktiviteterne mod nord i Københavns Kabel Park og motorbådsklubben sammen med fiskeriforeninger, lystbådehavn og Amager Strandpark mod syd. Lokaludvalget har tidligere peget på muligheden for, at der placeres husbåde i kanalområdet. Lokaludvalget ser ikke, at et vandsportsstadion står i et modsætningsforhold til tanken om at placere husbåde samme sted.

I Kommuneplanstrategi 2007 og Kommuneplan 2009 er temaet "Byen ned til vandet" et centralt element. Visionen er, at byens beliggenhed ud til vandet skal bruges som et aktiv og danne grundlag for helt nye attraktive byområder langs vandet med rekreative muligheder. Amager Strand er en af byens helt store aktiver ved vandet, og der er fortsat udviklingsmuligheder i området.

5. INDSATSOMRÅDE - BØRNELIV PÅ AMAGER STRAND – NATURCENTER

Et naturcenter ligger indholdsmæssigt indenfor rammen af Lokalplan 326-I, som giver mulighed for byggeri i byggefeltene på den sydlige del af stranden samt i byggefeltet ved Nordmolen. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Pleje- og udviklingsplanen for Amager Strand åbner for mange udviklingsmuligheder for børnelivet på stranden, bl.a. legepladser og anlæg til frilufts- og aktivitetsmuligheder. Amager Strandpark I/S arbejder pt. med udviklingsscenarier for et projekt, der minder om lokaludvalgets.

6. INDSATSOMRÅDE - VANDET IND I BYDELEN – FORBINDELSER OG KANALER

Kommunen finder forslagene fra lokaludvalget interessant, men det er usikkert, om forslaget kan realiseres under de nuværende vilkår. Københavns Kommune arbejder for bedre adgangsforhold til stranden, lokaludvalgets forslag om vandet ind i bydelen kan have den bivirkning, at der bliver skabt dårligere adgangsforhold til stranden. Realisering vil kræve godkendelse fra en lang række forskellige grundejere.

7. INDSATSOMRÅDE - MULIGHED FOR ORGANISERET OG UORGANISERET VANDAKTIVITETER -VANDFORSAMLINGSKUBUS

Lokalplan 326-I giver som nævnt mulighed for byggeri. Et eventuelt projekt som dette ligger indholdsmæssigt indenfor ovennævnte planers rammer. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det. Amager Strandpark I/S arbejder som tidligere nævnt med udviklingsscenarier for et delvist lignende projekt.

8. INDSATSOMRÅDE - UDVIKLING AF PRØVESTENEN 8a: Rekreativ park på Prøvestenen

Prøvestenen er i lokalplan 326-I udlagt til henholdsvis havneformål og rekreative formål. Prøvestenen er et af de områder, der er udpeget til en nærmere undersøgelse for placeringer af nye vindmøller, og bliver området valgt som et område, hvor der skal opstilles vindmøller, kan det have indvirkning på mulighederne for rekreativ brug af området. Kommunen har på nuværende tidspunkt ingen planer om at afvikle industrien og aktiviteterne på Prøvestenen. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

8b: Vandsportsstadion

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger om liv ved vandet. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Endvidere gøres opmærksom på, at området ligger inden for Prøvestenens sikkerhedszone, hvilket problematiserer realisering.

LEVENDE BYRUM

TEMAMÅLSÆTNING

Amager Øst Lokaludvalg ønsker en bydel, hvor den sammensatte karakter, der opstår i blandingen mellem industri og bolig, bevares som en del af bydelens identitet. I stedet for at slette området historie og unikke kvaliteter med nybyggeri og højhusbyggeri foreslås det, at man tilføjer nye lag og funktioner til bydelens eksisterende strukturer, når bydelen udvikles. Ved omdannelse i bydelen skal stueetagen være indbydende, åben

og henvende sig til den omkringliggende by, ligesom det offentlige rum skal være tilgængeligt for alle. Lokaludvalget ønsker ligeledes, at bydelen udvikles med mange blandede funktioner, såsom boliger i mange forskellige typer, samt erhverv, handel og institutioner side om side.

9. INDSATSOMRÅDE: Grønne tværgående, aktivitets strøg

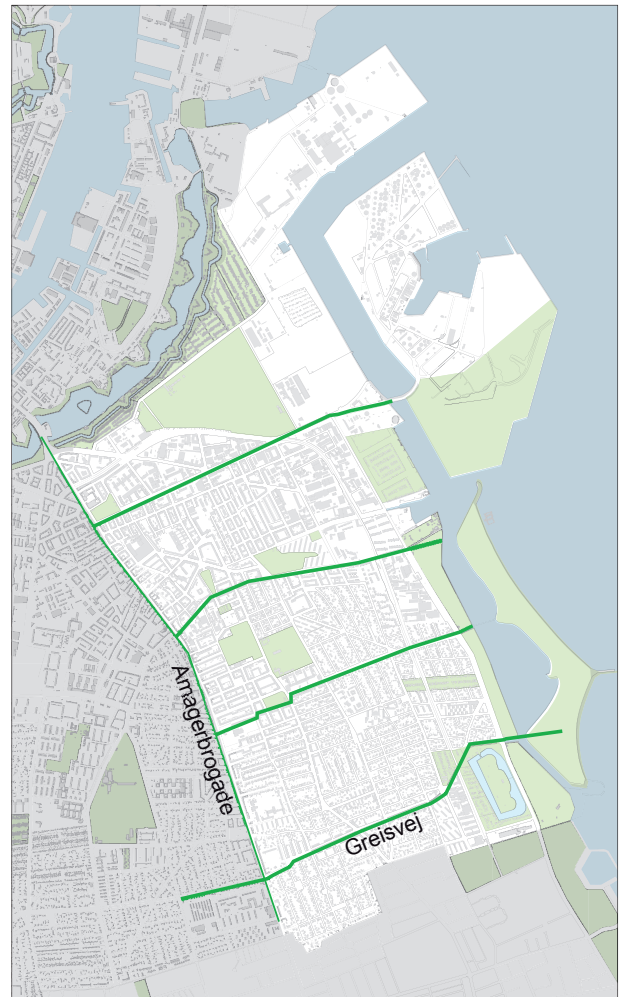
Et grønnere bymiljø handler for lokaludvalget både om at skabe afvekslende og intime åndehuller; renere luft at indånde og styrkelse af grønne forbindelser på tværs af bydelen. De øst-vestgående gader i bydelen er i dag hovedsageligt færdselsårer; men de kan også blive steder, hvor aktiviteter og ophold kan finde sted. Træer og beplantning kan være med til at styrke rumlige sammenhænge ned gennem eksempelvis en gade og være med til at markere centrale steder i bydelen, fx metroen.

FORSLAG TIL HANDLING:

9.a. Greisvej

Greisvej er en af de øst-vestgående gader, som lokaludvalget ønsker at styrke som forbindelseslinie til vandet. Fodgænger- og cykelbroen over metrolinien gør Greisvej til en god forbindelse til Amager Strand og Kastrup Fort. Greisvej har potentiale til at blive et attraktivt lokalt samlingspunkt for nærområdet. Her ønsker lokaludvalget, at der skabes en grøn forbindelse, ved at der etableres en snoet cykel/gangsti med opholdsarealer; legeredskaber; bænke og aktivitetstilbud som petanque, golf og bordtennis samt en bedre belysning. Lokaludvalget foreslår, at områdets grønne miljø kan tage form som en frugtplantage. Således vil borgerne, der bevæger sig ned gennem området få mulighed for at opleve mange forskellige slags træer; som vil blomstre og bære frugt på forskellige tidspunkter:

Den lokale beboerforening har været aktiv og fungeret godt som sparringspartner i arbejdet med Greisvej gennem hele

Forslag til grønne strøg, (kort: Amager Øst Lokaludvalg).

forløbet. Lokaludvalget vil bakke op om projektet ved eksempelvis at støtte en sommerfest i området, hvor nogle af aktiviteterne afprøves, og ideerne til omdannelsen diskuteres.

9.b. Prags Boulevard

Lokaludvalget ønsker ligeledes, at aktivitetsstrøget, Prags Boulevard, forlænges ned til en skitseret lystbådehavn ved Prøvestensbroen. Denne forbindelse kan være med til at vise vejen ned til kysten og skabe en bedre forbindelse til de anderledes oplevelser ved vandet.

10. INDSATSOMRÅDE

Aktive gader og byrum

Lokaludvalget ønsker at styrke det grønne miljø i bydelen med et aktivt miljø. Byrummet skal skabe mulighed for mange forskellige aktiviteter på gaden, på pladsen og i parken. Byrummet skal ikke være monofunktionelt indrettet, men henvende sig til mange forskellige typer brug, mennesker og aldersgrupper. Aktivitet i byrummet kan bidrage til at styrke sociale relationer og højne det fysiske aktivitetsniveau i bydelen. Lokaludvalget foreslår, at den aktiverende indretning af byrummet kan placeres i nærhed til allerede aktive steder i bydelen, såsom sportshaller; kulturcentre, metrostationer og rekreative områder; således at disse styrkes som lokale centre og mødesteder i bydelen.

FORSLAG TIL HANDLING

10.a. Etablering af bevægelseshjørner

For at styrke det aktive miljø i byrummet foreslår lokaludvalget, at der etableres bevægelseshjørner i bydelen for at motivere befolkningen til mere idrætsaktivitet. Med dette forslag bygger lokaludvalget videre på initiativerne fra Områdefornyelsen på Øresundsvej, som bl.a. indeholder et bevægelseshjørne på Brysselgade. Bevægelseshjørnerne skal både kunne bruges til ophold og aktivitet.

Lokaludvalget foreslår, at bevægelseshjørnerne eksempelvis suppleres med bordtennisborde. Lokaludvalget har i foråret 2010 opstillet fem bordtennisborde i bydelen som led i at højne aktiviteten i byrummet. Bordtennis er en idrætsgren, som henvender sig til mange forskellige – både øvede og ikke-øvede, såvel som unge og gamle. Derfor ønsker lokaludvalget at gøre det mere attraktivt og nemt at spille bordtennis i bydelen – både indendørs og udendørs. Som en del af planen ønsker lokaludvalget at etablere et netværk/forening, som kan arbejde med og udvikle projektet.

11. INDSATSOMRÅDE: Strøggade og facadeforskønnelse

Byrummet på Amagerbrogade er karakteriseret ved at facaderne springer meget og skaber små forskydninger og mulige pladسدannelser. Dette kan udnyttes til at skabe opholdsrum med terrasser, hængende haver og liv i flere niveauer kombineret med grønne facader. Lokaludvalget ønsker at forskønne Amagerbrogades facader, samtidig med at gadens skæve og sammensatte karakter fastholdes og dyrkes som en særlig lokal æstetik. Der skal være plads til forandring og forbedring, men det skal være med den lokale æstetik for øje. Herigenem kan Amagerbrogade bevare sin egenart.

Lokaludvalget afprøvede interessen for denne debat med en facadevandring i januar 2010, hvor 60 personer mødte op til en gåtur ned gennem Amagerbrogade og efterfølgende debat.

FORSLAG TIL HANDLING

I l.a. Facadeforskønnelse

Lokaludvalget vil støtte, at der igangsættes en positiv udvikling på Amagerbrogade. Både ved at diskutere forholdene, som de ser ud i dag, og ved at åbne for nyfortolkninger. Disse nyfortolkninger skal vise, at en anden virkelighed er mulig, og at facaderne ikke nødvendigvis bør se ud, som de gør i dag. Lokaludvalget foreslår, at denne indsats sker i samarbejde med Københavns Kommune, som administrerer den allerede eksisterende lokalplan for gadens facader; de handelsdrivende, ejendomsbestyrelser, borgerne og Amager Vest Lokaludvalg. Indsatsen kunne f.eks. udmønte sig i en årlig pris for bedst forskønnede facade for på denne vis at skabe incitament til at forskønne. Forskønnelsen af Amagerbrogades facader bygger videre på projektet 'Amagerbrogade som strøggade', som blev udarbejdet af Københavns Kommune i 2008, og som lokaludvalget ønsker realiseret hurtigst muligt.

12. INDSATSOMRÅDE: Belysning

Belysning af byrum udgør et centralt element i attraktive og aktive byrum og kan være med til at gøre byrum tryggere. Et veloplyst byrum kan have en præventiv effekt og fremstå mere indbydende og trygt at færdes i, bl.a. fordi det er nemmere at overskue rummet. Samtidig er belysning medvirkende til, at byrummet kan bruges og være aktivt efter mørkets frembrud og bidrage med en ny æstetisk oplevelse af et byrum. Al belysning i bydelen bør være miljøvenlig.

FORSLAG TIL HANDLING:

12.a. Belysningsplan

Lokaludvalget ønsker i samarbejde med Københavns Kommune at udarbejde en belysningsplan for bydelen med henblik på at skabe nye oplevelser i kraft af belysning. Det kan være gang- og stibelysning eksempelvis på Amager Strand, oplysning af facader, gavle, træer mm. samt eksperimenter med lyskunst i byrummet.

Amager Øst Lokaludvalg

Forslagene under temaet "Levende byrum" understøtter Kommuneplan 2009's målsætning om en bæredygtig by. Ligeledes ligger temaet i god tråd med kommunens sundhedspolitiske målsætninger om at skabe et sundt bymiljø for københavnere i alle aldre, hvor byens parker, pladser og gaderum inviterer til rekreation, leg og bevægelse samt miljømetropol-udspillet's målsætninger om en grøn og blå hovedstad (2006), som er konkretiseret i udspillet 'Lommeparker, træer og andet grønt' (2008).

9. INDSATSOMRÅDE: GRØNNE TVÆRGÅENDE, AKTIVITETSSTRØG

Strukturelt støtter kommunen lokaludvalgets forslag om øst-vestgående grønne forbindelser, som skaber sammenhæng mellem kyst og bagland for såvel mennesker som dyr og planter.

9a: Greisvej

Greisvejs linieføring er en del af en grøn cykelrute, som indgår i Kommuneplan 2009, derfor skal indretning af dette strøg sammentænkes med kommuneplanen. Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger om en grøn by. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

9b: Prags Boulevard

Kommunen er aktuelt i gang med et projekt på Prags Boulevard, som ikke omhandler en forlængelse, men en forbedring. Der er ingen planer om at forlænge Prags Boulevard, og forslaget kan kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

10. INDSATSOMRÅDE: AKTIVE GADER OG BYRUM - ETABLERING AF BEVÆGELSESHJØRNER

Københavns Kommune støtter med kataloget 'Tag parken i lommen' op om det aktiverende byrum, herunder idéen om at skabe bevægelseshjørner i bydelen. Kommunen opfordrer til, at sådanne byrum udformes både grønt og klimatilpasset, fx med overvejelser om, hvordan øgede mængder regnvand håndteres på arealet. Projektet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger om at skabe aktiverende byrum. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

11. INDSATSOMRÅDE: STRØGGADE OG FACADE-FORSKØNNELSE

Der foreligger et udkast til projekt om strøggader, herunder på Amagerbrogade, som ikke er blevet politisk vedtaget. Projektet udtrykker sig i generelle vendinger om hvordan, strøggadetanken kan fremmes. Kommunens arbejde med lommeparker og klimatilpasning af byen støtter den idé om forgrønning af byen, som er foreslået omkring Amagerbrogade. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune vil i løbet af 2010 lave en politisk indstilling om strøggadeprojektet.

12. INDSATSOMRÅDE: GENNEMGÅENDE BELYSNINGSPLAN

Kommunen er enig i lokaludvalgets betragtninger om vigtigheden af veloplyste byrum og er positiv overfor lokaludvalgets forslag om at udarbejde en belysningsplan for hele bydelen. Københavns Kommune er i øjeblikket i færd med at udarbejde en handlingsplan for belysning og Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom.

FORBINDELSER PÅ TVÆRS AF BYDELEN

TEMAMÅLSÆTNING

Lokaludvalget støtter som nævnt de eksisterende planer for 'Amagerbrogade som strøggade' samt etablering af en betalingsring. En aflastning af trafikpresset i bydelen kræver dog yderligere tiltag, der samlet set vil gøre det mere attraktivt for især de daglige pendlere, der passerer bydelen, enten at benytte motorvejsnettet rundt om byen eller at udskifte bilen med kollektiv transport eller cykel. Lokaludvalget opfordrer kommunen til at se på mulighederne for letbanebetjening som

erstatning for busruter for at skabe et bedre og mere udbygget, moderne, kollektivt trafiksystem, som kan tiltrække pendlere, der ellers benytter vejnettet i bydelen. Lokaludvalget vil også gerne styrke forholdene for gående og herunder især fremme tilgængeligheden for handicappede, som har svære vilkår mange steder.

13. INDSATSOMRÅDE: Cyclisme

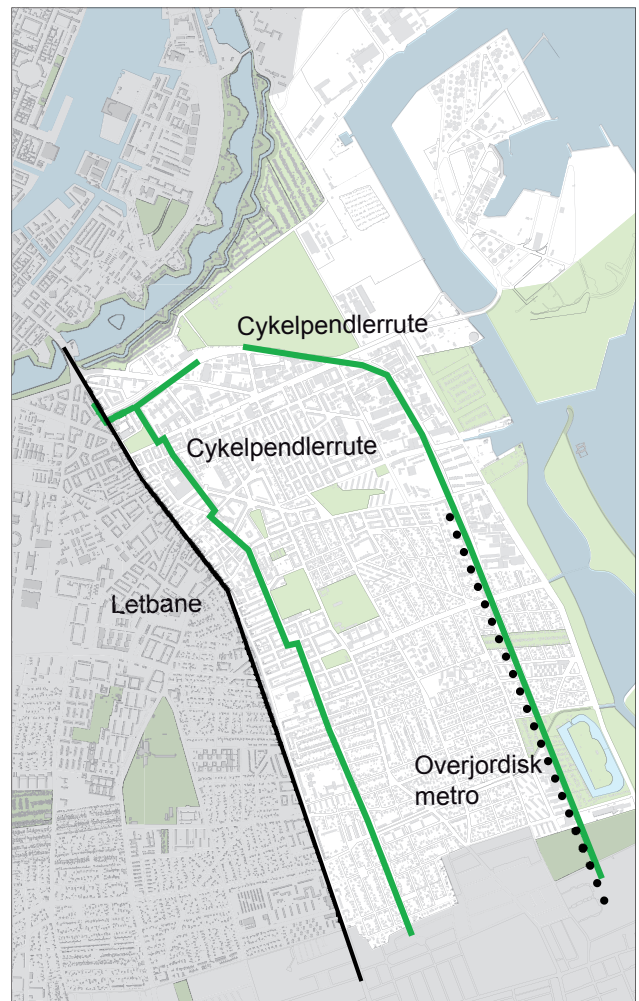
I dag fungerer især Amagerbrogade som hovedstrøg for cyklister med mange lysregulerede kryds. En overflytning af cyklister til hurtigere cykelpendlerruter parallelt med Amagerbrogade kan aflaste Amagerbrogade som led i omlægning af denne til strøggade og gøre det mere attraktivt at være cykelpendler. Effektive cykelpendlerruter medvirker til at reducere biltrafikken og skaber et bedre miljø, fordi der er mindre luft- og støjforurening, men det øger også sikkerheden for cyklister og bidrager til bedre sundhed. Amagerbrogade vil i samme omberging blive et mere fodgænger- og opholdsvenligt byrum.

FORSLAG TIL HANDLING

13.a. Hurtige cykelpendlerruter

Lokaludvalget foreslår, at der etableres to cykelpendlerruter på langs ad bydelen. Den ene cykelrute kan løbe via Grækenlandsvej, Kirkegårdsvej, Spaniensgade, Ålandsgade og op til Uplandsgade. En opgradering af disse gader til en cykelpendlerrute kræver en række tekniske ændringer, så cyklerne hurtigere kan komme frem. Det andet forslag omfatter en helt ny cykelrute langs metroens østlige side. Fra Øresundsvej følger cykelpendlerruten Amagerbanens gamle spor via den nye cykelsti til Strandlodsvej og herfra ad den kommende cykelsti hen til Uplandsgade, hvorfra ruten kobles på de planlagte cykelstier over Christianshavn mm. Det foreslås, at der langs ruterne opsættes luftstationer, automater med lygter og batterier samt servicepladser, hvor man kan låne værktøj og måske få en hjælpende hånd til at få lappet cyklen. På sigt kan en cykelrute evt. indgå i den senere omtalte park ved en overdækning af metroen.

Lokaludvalget foreslår også, at de store fordelingsveje i bydelen dæmpes for at forbedre sikkerheden for cyklister generelt i bydelen.

Forslag til cykelpendlerruter og letbane linjeføring, (kort: Amager Øst Lokaludvalg).

14. INDSATSOMRÅDE: Letbaner i bydelen

Erfaringerne fra alverdens storbyer viser, at letbaner er et effektivt alternativ til busser og lokker mange bilister over i den kollektive transport. Lokaludvalget mener, at letbaner er langt billigere end metro, byggeperioden kortere, der kommer flere stoppesteder, og at de har en højere kapacitet end metroen. Mange storbyer har begge trafiksystemer, fordi de tilsammen udgør et stærkt alternativ til privatbilismen i byen og bidrager til at opnå ambitiøse klimamålsætninger. Amager Øst Lokaludvalg har bemærket, at flere lokaludvalg peger på letbaner som et vigtigt næste skridt i udbygningen af den kollektive trafik i hovedstaden. Andre former for elektrificerede kollektive trafiktilbud kan også være aktuelle at diskutere.

FORSLAG TIL HANDLING

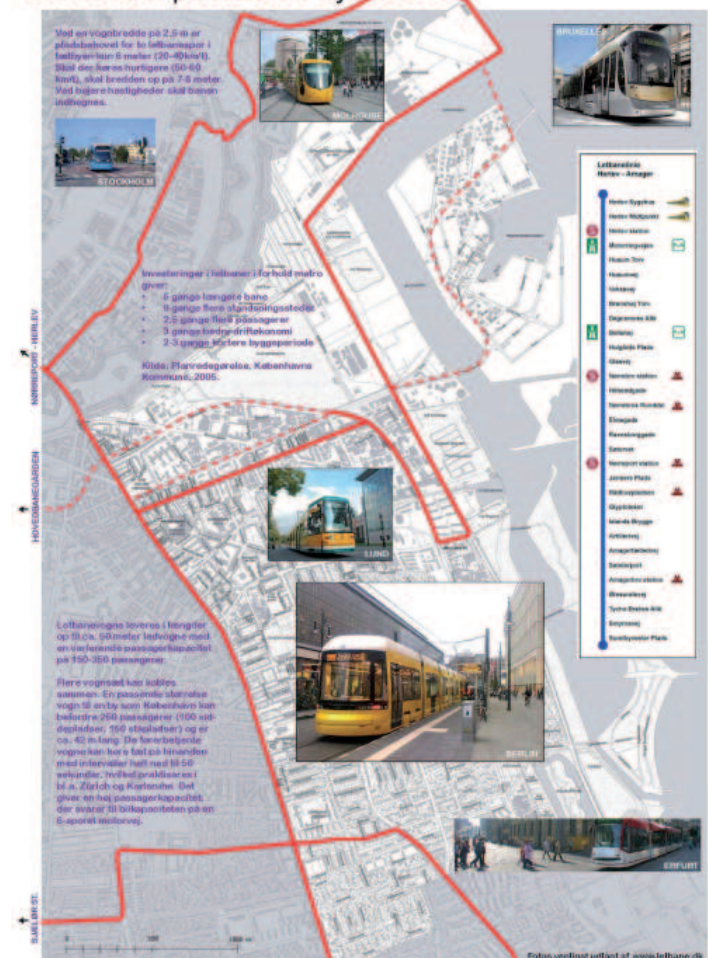
14.a. Letbaneplan

Lokaludvalget foreslår at sætte gang i udviklingen af en letbaneplan for København. En projektgruppe i forbindelse med bydelsplanarbejdet har udarbejdet et konkret forslag for mulige linjeføringer i Amager Øst, som naturligvis skal ses i en større sammenhæng og indgå i en overordnet letbaneplan for København og ikke mindst de andre kommuner på Amager. Første fase bør fokusere på en letbane på Amagerbrogade i forlængelse af omdannelsen af denne til strøggade.

I lokaludvalgets forslag vil der køre letbaner fra Dragør via Amagerbrogade til centrum og videre nordpå. Men i forslaget indgår også tværgående linjer, som giver hurtige forbindelser på tværs af bydelen og videre mod Sjælør og Avedøre.

I første omgang foreslår lokaludvalget dog, at kommunen udarbejder en samlet projektskitse for en langsigtet letbaneplan for København i samarbejde med lokaludvalgene

Forbindelser på tværs af Bydelen

Plakat fra den lokale proces, Amager Øst Lokaludvalg

15. INDSATSOMRÅDE: Tilgængelighed

Lokaludvalget ønsker, at bydelen skal være for alle, derfor lægger lokaludvalget vægt på at forbedre tilgængeligheden i hele bydelen. Det er vigtigt for alle at kunne færdes ubesværet i det offentlige rum. Derfor skal det allerede i planlægningen af byområder være et ufravigeligt krav, at tilgængeligheden er i orden. En forbedring af tilgængeligheden vil medvirke til, at mange handicappede kan deltage aktivt i hverdagslivet og dermed være et aktiv for samfundet. Desuden vil en indretning, der tilgodeser tilgængeligheden, være til gavn for en bred gruppe af borgere, udover selve målgruppen.

FORSLAG TIL HANDLING

15.a. Forbedret tilgængelighed

Lokaludvalget foreslår, at der laves en tilgængelighedsplan for bydelen, hvor der arbejdes med tilgængelighed på offentlige fortove, cykelstier, skiltning, cykelparkering samt lydfyr ved fodgængerovergange til gavn for de svagtseende mm. Alle offentlige institutioner bør som en selvfølge være tilgængelige for alle, der har nedsat mobilitet eller rammes af den manglende tilgængelighed. Desuden bør der stilles øgede krav til centrale butikker, f.eks. apoteker og supermarkeder. Lokaludvalget opfordrer til, at private veje og private fællesveje indgår i et projekt, så der også bliver opmærksomhed på de særlige behov, som de handicappede og ældre har i disse områder.

Lokaludvalget opfordrer til, at private veje og private fællesveje indgår i et projekt, så der også bliver opmærksomhed på de særlige behov, som de handicappede og ældre har i disse områder.

Peter Holst

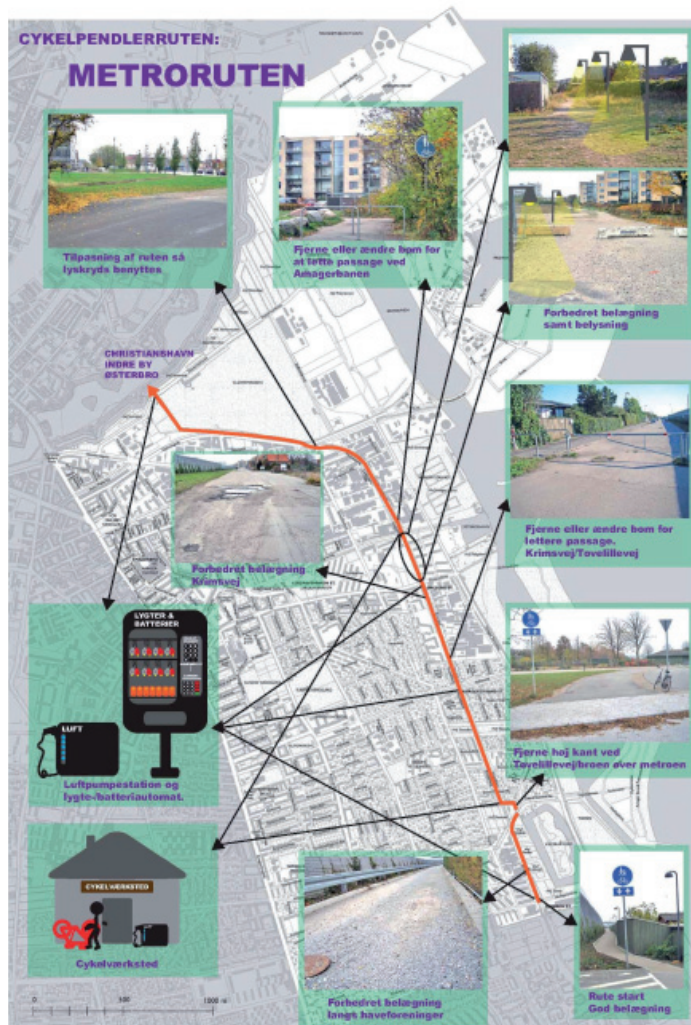
16. INDSATSOMRÅDE: Bedre forbindelse på tværs af Bydelen

Den nye Amager Strandpark sætter bydelen på landkortet, og metroen har gjort det nemmere for københavnernes at tage en tur til stranden. Desværre har metrostrækningen også betydet, at bydelen er blevet delt i to. Metroen skærer sig som en barriere igennem den engang sammenhængende bydel. Det problem vil lokaludvalget gerne have gjort noget ved. Det skal være nemt at finde vej til kysten fra Amagerbrogade, derfor ønsker lokaludvalget udover at styrke bydelens øst-vestgående veje at mindske metroen som barriere i bydelen.

FORSLAG TIL HANDLING

16.a. Metro-park

For at forbedre tilgængeligheden på tværs af bydelen ønsker lokaludvalget både at bearbejde den overjordiske metro samt at styrke de tværgående hovedgader som forbindelseslinier til vandet. Dette skal ske kombineret med en bedre og sjovere skiltning til vandet fra eksempelvis Amagerbrogade. Lokaludvalget foreslår, at der etableres en parkagtig forbindelse for de bløde trafikanter ovenpå metrostrækningen. Denne omdannelse vil gøre, at den overjordiske metro kan blive et samlende område i bydelen. Parken vil både være rekreativ og fungere som forbindelseslinje på tværs og på langs af bydelen. Til parken skal der være flere tilgangsramper, der gør det nemt at komme af og på og nemt at komme på tværs af metrostrækningen.

Plakat fra den lokale proces, Amager Øst Lokaludvalg

Temaet "Forbindelser på tværs af bydelen" ligger i fin forlængelse af Københavns Kommunes overordnede trafikpolitiske og klimapolitiske strategier. Disse strategier beskriver, at byen skal udvikle sig på bæredygtige præmisser, med grønne visioner for fremtiden og med bedre tilgængelighed for alle grupper.

13. INDSATSOMRÅDE: CYKLISME - HURTIGE CYKELPENDLERRUTER

Bydelsplanens ønsker om cykelpendlerruter, stemmer overens med kommunens strategi for udvikling af cykeltrafik. Der er netop indledt et samarbejde med 15 omegnskommuner og Region Hovedstaden om at udvikle en plan for cykelpendlerruter i hovedstadsområdet. Lokaludvalget vil blive inddraget og få mulighed for at komme med input.

Bydelsplanen foreslår at dæmpe fordelingsvejene i bydelen, hvilket også indgår i trafikplanen for Amager. Der er allerede gennemført planlagte tiltag med cykelstier/baner og hastighedsdæmpning. Der er på nuværende tidspunkt ikke planer om at etablere yderligere dæmpning, da fordelingsgader skal indrettes under hensyntagen til såvel bil- som kollektiv- og cykeltrafik.

14. INDSATSOMRÅDE: LETBANER I BYDELEN - LETBANEPLAN

Borgerrepræsentationen besluttede i 2005 på baggrund af en større undersøgelse, at der i forbindelse med højklasset trafikbetjening af de tætte bydele alene skal arbejdes med metroløsninger. Der foreligger således ingen politiske beslutninger om, at der skal arbejdes med letbaner i København.

Kommunen undersøger i forbindelse med den samlede trafikbetjening af byen forskellige højklassede løsninger, herunder metro og et supplerende net af busser (Bynet 2018). Københavns Kommune har en analyse på vej, der skal undersøge behovet for en udbygning af den kollektive trafik i København. Analysen vil dække hele København.

15. INDSATSOMRÅDE: TILGÆNGELIGHED - FORBEDRET TILGÆNGELIGHED

Københavns Kommune arbejder under strategien 'By for alle' for at øge tilgængeligheden for alle i byens rum. Bl.a. er vedtaget Handicappolitisk strategi, som præciserer, at der skal arbejdes for en løbende forbedring af den nuværende tilgængelighed i byen samt af adgangen til transportnettet.

Tilgængelighed vil være et væsentligt tema i videreudviklingen af Københavns Kommunes handicappolitik med fokus på, hvordan tilgængelighed skal ses i et bredt perspektiv, så det bliver tydeligt, at der er mange københavnere, der kan drage nytte af en tilgængelig by. Umiddelbart er det ikke kommunens tanke, at der skal udarbejdes tilgængelighedsplaner for de enkelte bydele, men det er godt, at bydelsplanen har dette fokus, og jo mere lokalområdet kan være med til at udsprede budskaberne jo bedre. Strategien er, at tilgængelighed skal tænkes ind i alle andre aktiviteter, som kommunen planlægger.

16. INDSATSOMRÅDE: BEDRE FORBINDELSE PÅ TVÆRS I BYDELEN - METRO-PARK

Som udgangspunkt bakker kommunen op om at styrke forbindelser på tværs af bydelen. I forbindelse med byudviklingen omkring Strandlodsvej bliver tværforbindelsen via Lergravsvej fx forbedret. Kommuneplan 2009 viser et net af grønne cykelruter, der går på tværs af metroen ved Greisvej.

Ideen om en park oven på metroen er interessant, men den vurderes ikke realiserbar. Det vil blandt andet medføre, at metroforbindelsen til lufthavnen skal lukkes under opførelsen af parken, som kan tage flere år. Kommunen har således ingen planer i retning af det foreslåede. Kommunen arbejder i stedet for at realisere den grønne cykelrute langs banen, og denne rute kommer sandsynligvis også til at indgå i nettet af cykelpendlerruter.

AKTIVE MØDESTEDER

TEMAMÅLSÆTNING

Amager Øst skal være en bydel, hvor beboerne kan mødes på kryds og tværs af kvarterer i sociale og aktive samlingspunkter. Amager Øst rummer allerede gode eksempler som Amager Kulturpunkt, Kvarterhuset og Prismen, men der er behov for mere. Særligt den sydlige del af bydelen er forsømt, når det kommer til denne form for kulturelle og idrætslige centre. Lokal-

udvalget ønsker derfor at styrke forholdene for idræt, sundhed og fælles aktivitet i bydelen. Samtidig kan forholdene for de unge i bydelen forbedres, og der bør etableres yderligere tilbud til de unge. Det kan være væresteder, ungdomsklubber eller andre alternative tilbud, som der er en stor efterspørgsel på.

17. INDSATSOMRÅDE: Sundbyøster idrætsanlæg

Amager Øst mangler idrætshaller: Den gamle Sundbyøsterhal, som er bygget i 1978, er umoderne. Hallen bruges pt. til nogle få idrætsgrene, samt af Sundbyøster skole, idrætsinstitutionen Spor 2 og andre daginstitutioner. Alle brugere mangler tid i hallen, som i dag bliver udnyttet maksimalt. Det beskrevne projekt er udviklet som en konsekvens af denne situation. Det er nødvendigt for bydelen at kunne tilbyde borgerne idræt i en tidssvarende hal og i den udstrækning, der er behov for. Lokaludvalget afprøvede idéen om en udvidelse af Sundbyøsterhallen i 6 uger i efteråret 2009. Her opstillede lokaludvalget et stort telt på Sundbyøster Plads, hvor mere end 700 personer benyttede teltet til stor glæde for foreningslivet og nærområdet.

FORSLAG TIL HANDLING

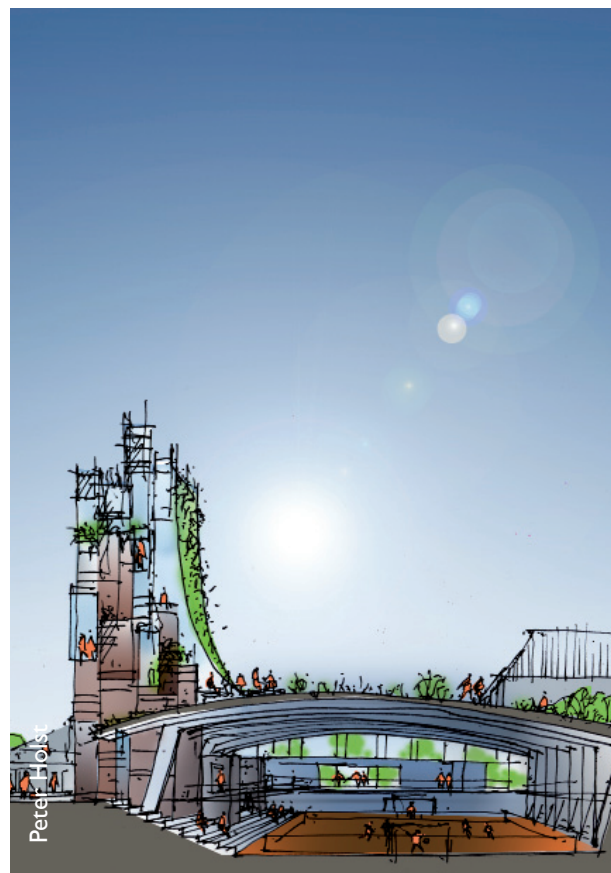
17.a. Idrætstårn og multifunktionel hal

Amager Øst har fået udarbejdet en helhedsplan, som foreslår, at området mellem Amagerbrogade, Smyrnavej, Grækenlandsvej og Parmagade omdannes til et multifunktionelt område for idræt, leg og bevægelse. Centralt i planen er Sundbyøster idrætsanlæg med den gamle Sundbyøsterhal som udgangspunkt for et nyt levende byrum i bydelen

Helhedsplanens hovedgreb er at tilføje en række nye idræts- og bevægelsesrum primært ved at udbygge med en ny hal, med en arena på 20x40 m. samt mindre aktivitetsrum i tilknytning hertil. Som en nyskabelse tilføjes et idrætstårn, der på en og samme tid tilføjer nye rum til bevægelsesaktivitet og møder, og bliver et lysende vartegn for det nye idrætsanlæg. Som en del af projektet kan idrætsinstitutionen Spor 2 flytte til en mere hensigtsmæssig placering på området, Sundbyøster skole får tilføjet en ny skolegård, og Sundbyøster Plads kan omdannes til et bytorv. Selve hallen foreslås delvist nedgravet, så taget kan udnyttes til et legeområde, som en udvidelse af den eksisterende legeplads. Hele området bindes sammen af en gangbro med terrasser i 1. sals højde strækkende sig fra den nye hal, tæt ved Amagerbrogade, til Grækenlandsvej.

Et sådan tiltag vil få en kraftig indvirkning på ikke bare det omkringliggende område, men hele idrætslivet på Amager: Et nyt anlæg vil dække de væsentlige behov hos nuværende brugere og kunne tage nye brugergrupper ind. Desuden vil der blive frigjort timer på idrætsanlæggene i AmagerVest.

Lokaludvalget foreslår, at helhedsplanen realiseres, og at der samtidig skabes et mere organiseret samarbejde mellem skoler, institutioner og idrætsliv i området. Det vil betyde en styrkelse af den almene integrationsindsats, da der vil kunne åbnes op for, at børn og unge fra den uorganiserede idræt kan få adgang til væsentlige faciliteter, som det ses i Prismen.

18. INDSATSOMRÅDE: Væresteder for unge, Ungdomsklub

De unge i Amager Øst mangler væresteder og steder på gadeplan, som de selv kan være med til at sætte deres præg på. Der eksisterer ikke ungdomsklubber for de 14-18-årige i bydelen. Erfaringen har vist, at de unge efterspørger alternative væresteder, som idrætsprojektet "Buret" i Bøhmensgade, hvor der er tilknyttet meget engagerede voksne.

Værestederne bør ligge, der hvor de unge bor og føler sig tilknyttet, og de unge skal være med til det praktiske arbejde med at opbygge rammerne og drive værestederne. Der skal i høj grad arbejdes for at få de unges forældre til at gå ind i arbejdet med at etablere aktiviteter på værestederne. Det kan være gennem daglig tilstedeværelse og deltagelse i praktisk arbejde, fx med idrætsturneringer – også andre steder i byen.

Der skal være interessante ting for de unge i det offentlige rum, så de bevæger sig ud i bydelen og møder hinanden og tager bydelen i besiddelse. Det skal sikres, at der er aktiviteter i gaderne, så som bl.a. musik og sport (f.eks. basketball og street soccer). Skolerne og foreningerne skal inddrages i dette arbejde.

FORSLAG TIL HANDLING I

18.a. Samlet forebyggende indsats

Lokaludvalget vil gerne samarbejde med Københavns Kommunes Center for Sikker By om at udarbejde en handlingsplan, som kan forebygge dannelse af bander i gaderne i bydelen. Bydelen skal tilhøre borgerne.

Amager Øst vil gerne være pilotprojekt for en samlet forebyggende indsats mod kriminalitet, ved at en større dele af byrummet defineres som kerneområder for sociale aktiviteter.

Lokaludvalget ønsker at etablere fritidsinstitutioner i bydelen, også for de unge mellem 18 og 23 år, i både områdets nordlige og sydlige del. Blandt disse skal der også være plads til institutioner, der overlader en stor del af ansvaret til de unge selv, så der også er aktiviteter for de unge, der ikke trives eller fungerer i almindelige skole-, klub- og fritidstilbud.

18.b. Buret

Lokaludvalget anbefaler, at værestedet "Buret" i Bøhmengade opgraderes med sanitet og en rå overdækning. Det vil endvidere være en god ide, at væresteder som "Buret" etableres flere steder i Amager Øst.

18.c. Ungebutikken

Lokaludvalget foreslår at Ungebutikken, som Ungenetværket i Amagers nordøstlige del har fået etableret med kommunal støtte, gøres permanent. Ungebutikken har en koordinerende funktion i forhold til de unge, der har brug for vejledning til at komme videre i uddannelsessammenhæng, job og fritidstilbud. Lokaludvalget anbefaler ligeledes, at den kommunale bolig-sociale indsats i boligforeningerne opgraderes, så der bliver mulighed for at etablere væresteder for unge dér.

18.d. Vejledning og kontingenttilskud til unge

Udsatte børn og unge, der ikke deltager i fritidsaktiviteter, skal have ret til at få hjælp fra en fritidsvejleder til at finde og dyrke fritidsinteresser. Børnene og de unge bør tildeles et kommunalt tilskud til betaling af kontingentet. Forældrene skal inddrages og vejledes i at følge op på deres barns fritidsinteresse.

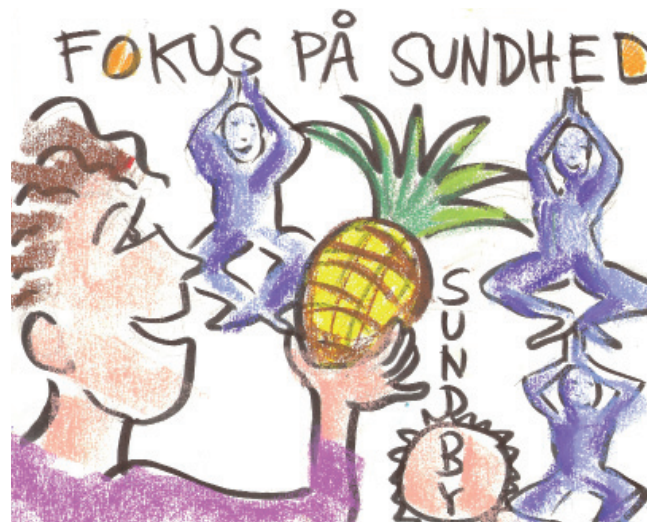
19. INDSATSOMRÅDE: Sundhedshus i hver bydel

Amager Øst Lokaludvalg mener, at det er vigtigt, at der gøres en indsats for at forbedre befolkningens sundhed, bl.a. gennem tiltag på kost- og motionsområdet. De naturlige samarbejdspartnere i sådanne tiltag er skoler, institutioner for børn og unge, ældreorganisationer og ældreklubber; idrætsforeninger mv. Der skal etableres rammer i bydelen, der kan motivere alle aldersgrupper til at forbedre deres sundhedstilstand, og dette gøres ved at åbne sundhedshuse i alle bydele.

FORSLAG TIL HANDLING

19.a. Satellit-sundhedshus i Amager Øst

Der er netop åbnet et sundhedshus på Skt. Elisabeth Hospital, som skal betjene Amager Vest og Øst. Lokaludvalget vil arbejde på, at der åbnes en satellit ved Sundparken, hvor det borger-nære sundhedsindsats kan koncentreres, og hvor der bliver muligt at dyrke ældre-fitness. Huset skal ligeledes være et mødested, hvor borgere kan møde et sundhedsfagligt personale, der kan hjælpe og stimulere dem til en indsats for deres egen sundhed og helbred. Udformningen af huset kan ske i et samarbejde med lokaludvalget og i en tæt dialog med borgerne.

---

20. INDSATSOMRÅDE: Musikøen Amager

Musik har mange former og formål. Den kan formidle kontakt mellem mennesker og få kreativiteten frem i det enkelte menneske. Musik kan fremme social og etnisk integration og dialog på tværs af aldersgrænser og sociale skel. Dette indsatsområde har til formål at udvikle Amager Øst til en bydel, hvor der for alvor sættes fokus på musikken. Indsatsen har som mål at få flere, især børn og unge, til at udøve musik aktivt. Lokaludvalget ønsker at udvikle et alsidigt musikmiljø, hvor alle former for musik kan bringes i spil og komme til gensidigt at inspirere hinanden.

FORSLAG TIL HANDLING

20.a. Musikrapport

Som første skridt mod at forbedre forholdene for musiklivet i bydelen foreslår lokaludvalget, at der udarbejdes en rapport. Rapporten skal afdække, hvordan der bliver arbejdet med musik på både det professionelle plan og amatørplanet. Rapporten skal desuden afdække omfanget af forskellige musikgenrer og identificere de steder, hvor musikken bliver præsenteret, f. eks. i kulturhuse, deciderede musikspillesteder, cafeer mv.

Rapporten kan munde ud i en konference, hvor hele musikmiljøet vil blive inviteret. Konferencen skal føre til en strategiplan og anbefalinger til indsatsområder.

Temaet "Aktive mødesteder" er i tråd med de tanker, der er præsenteret i Kommuneplan 2009's tema Byen for alle. Kommuneplanen påpeger b.l.a., at byens pladser og byrum skal indbyde til liv og aktivitet, og at der skal skabes plads til idræt og sportslig udfoldelse. Kultur og idræt skal indtænkes i byudvikling ligeså naturligt som fx skoler og daginstitutioner.

17. INDSATSOMRÅDE: SUNDBYØSTER IDRÆTS-ANLÆG - IDRÆTSTÅRN OG MULTIFUNKTIONEL HAL

De enkelte kultur- og fritidsinstitutioner og faciliteter renoveres og udbygges efter behov og efterhånden som der opnås bevillinger til dette via politisk beslutning. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det. Det skal også ses i lyset af, at bydelen har fået tilføjet store investeringer indenfor området de seneste år fx Prismen, Amager Strandpark og Amager Kulturpunkt.

18. INDSATSOMRÅDE: VÆRESTEDER FOR UNGE OVER 18 ÅR

18a: Samlet forebyggende indsats

Borgerrepræsentationen har vedtaget at Københavns Kommunes Center for Sikker By skal samarbejde med lokaludvalgene om indsatsen mod bandekriminalitet.

Kommunen er i øjeblikket ved at udarbejde et politisk oplæg til væresteder, som forventes politisk behandlet medio 2010. Der vil blive lagt vægt på, at uddannelses- og beskæftigelsestilbud er velintegreret i værestedene, således at værestedet ikke kun er en "varmestue", men også er et trinbræt for en videre udvikling for den enkelte.

Kommunen vil gerne indgå i dialog med lokaludvalget om hvilke muligheder, der er for at udvikle et værested for 18+ unge i Amager Øst og ser frem til en henvendelse herom.

18b: Buret

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

18c: Ungebutikken

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

18d: Vejledning og kontingenttilskud til unge

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

19. INDSATSOMRÅDE: SUNDHEDSHUS - SATELLITSUNDHEDSHUS I AMAGER ØST

På nuværende tidspunkt er det besluttet at etablere fem sundhedshuse i København, og det nyåbnede Sundhedshus på Hans Bogbinders Alle på Amager dækker både Amager Øst og Amager Vest. Ønsket om et sundhedshus er i tråd med visionen for Det nye Borgernære Sundhedsvæsen, hvor et sundhedshus i hver bydel skal udgøre grundlaget for udviklingen af infrastrukturen i det primære sundhedsvæsen. Sundhedshusene skal være med til at forbedre sundheden for borgere i alle aldre og samfundslag og være det naturlige sted at henvende sig, når det handler om sundhedstilbud, der ligger uden for hospitalerne.

DIALOG OG PROCES

Om koncept og organisering

Bydelsplanlægningens to overordnede formål er dels at igangsætte en sammenhængende og fremadrettet dialog mellem politikerne i Borgerrepræsentationen og borgerne om byens udvikling og dels at formulere en række lokale principper for bydelens fremtidige udvikling i relation til de overordnede målsætninger for hele byens udvikling.

For at opfylde formålet om dialog er Amager Øst Bydelsplan blevet til på baggrund af en omfattende, lokal proces, som har involveret borgere, lokale aktører og interessenter; medlemmer af Borgerrepræsentationen samt ansatte i Københavns Kommunes forvaltninger. Den lokale proces har været forankret i Amager Øst Lokaludvalg.

Resultaterne af denne lokale proces har dannet udgangspunkt for indholdet i bydelsplanen. I det følgende beskrives organiseringen af og hovedelementer i den lokale proces.

Den lokale organisering

Lokaludvalget nedsatte ved bydelsplanarbejdets begyndelse en procesgruppe. "Procesgruppen" har igennem hele processen været det koordinerende forum, hvor udviklingen i de enkelte temagrupper er blevet drøftet. Procesgruppen har udover tema-piloter fra lokaludvalget bestået af lokaludvalgssekretæren, bydelsplanmedarbejderen og kontaktpersonen fra Center for Byudvikling i Økonomiforvaltningen.

Temapiloterne har haft ansvaret for at koordinere arbejdet i temagrupperne, som har bestået af lokale interessenter. De enkelte temagrupper har endvidere været delt op i undergrupper, som arbejdede med specifikke indsatser og projekter.

Lokaludvalget er løbende blevet orienteret på lokaludvalgs-møderne om arbejdets fremgang.

Dialog med politikere og forvaltninger

Forvaltningerne er løbende blevet inddraget i den lokale proces, og efterhånden som temagrupperne er blevet mere konkrete i deres arbejde, har dialogen været god og frugtbar for begge parter. Forvaltningerne har både været inviteret til temagruppermøder og til større arrangementer.

Politikere fra Borgerrepræsentationen har deltaget i flere arrangementer igennem processen. Især var der opbakning til et tilgængelighedsløb på Amagerbrogade arrangeret i samarbejde med AmagerVest Lokaludvalg. Derudover har særligt de lokalvalgte politikere deltaget i fx borgermøder om udviklingen af Sundbyøster idrætsanlæg, enkelte har været aktive i temagrupperne og deltaget i midtvejsdebatten. Ca. 10 BR- politikere har deltaget i den lokale proces.

Borgerinddragelsen

Fra starten af processen har der været enighed om, at borgerinddragelsen i den lokale proces skulle være både vedkommende og eksperimenterende. Ud over fokus på at få inddraget dem som gerne vil borgerdialog, skulle der være et selvstændigt fokus på at få inddraget de borgere og grupper, som det traditionelt er svært at aktivere. Derfor var det nødvendigt at tænke kreativt, være opsøgende, men også tænke meget over hvordan inddragelsesprocessen kunne give noget tilbage til de interesserede her og nu.

Lokaludvalget har fokuseret på, at de engagerede borgere både oplevede, udviklede og lærte nyt, samtidig med at de deltog i bydelsplanarbejdet. Lokaludvalget har ønsket, at det skulle være sjovt og relevant at bidrage til bydelsplanarbejdet. Med dette udgangspunkt har bydelsplanprocessen også bidraget til et øget kendskab til bydelen, til sjovt samvær, personlige succeser og nye fællesskaber.

I løbet af processen har lokaludvalget afviklet ca. 50 offentlige arrangementer lige fra temagruppermøder, workshops, tilgængelighedsløb til midtvejsdebat og begrønningsevent på Wittenberggade og meget andet. I starten af denne intensive proces

fokuserede lokaludvalget på at indhente inspiration fx. fra en fælles tur til Louisiana for at se på bæredygtig arkitektur og byrum, men også ved at se på bydelen med nye øjne på en "opdagelsestur" gennem bydelen med særligt udvalgte guider.

Lokaludvalget har også fokuseret meget på synlighed i bydelen. Lokaludvalget har haft et løbende, tæt samarbejde med lokalpressen, Amagerbladet og Amar'østen, og bydelsplanarbejdet er blevet omtalt i KBH Magasinet. Tre gange har Amar'østen haft særligt fokus på bydelsplanarbejdet, da dette var under opstart, halvvejs og da den lokale proces var veloverstået. Derudover har Amager Øst Lokaludvalg oprettet en selvstændig hjemmeside for bydelsplanarbejdet, www.bydelsplan.dk, der har været metropots i den københavnske metro, busreklamer på de lokale busser og infostandere rundt i hele i bydelen. Sidst men ikke mindst har lokaludvalgets medlemmer været på gaden og bakket op om alle de borgerinddragende aktiviteter, der har fundet sted.

Alt i alt blev ca. 3000 borgere aktiveret direkte i et eller flere af lokaludvalgets mange arrangementer.

OVERSIGT OVER DE VÆSENTLIGSTE AKTIVITETER I FORBINDELSE MED BYDELSPLAN

APRIL-MAJ

- Amager Øst Lokaludvalg startede dialogen med borgerne op allerede før sommerferien 2009 ved hjælp af dialog og inspirationsværktøjet: 'De 3 visioner', som var udviklet i samarbejde med en arkitekt, en landskabsarkitekt og en etnolog. Dette visionære og illustrative dokument blev brugt til at skabe den indledende kontakt med bydelen.
- I slutningen af maj 2009 inviterede lokaludvalget til første visionsmøde med bydelens borgere. Her blev bydelen både præsenteret for 'De 3 visioner', forfatter Peter Olesens syn på bydelen og det forestående arbejde med at udforme en bydelsplan. Efter de indledende oplæg fordelte de ca. 70 fremmødte sig ved 7 temaborde, som lokaludvalget havde udpeget på forhånd, med hver deres temapilot fra lokaludvalget. Ved bordene fik drømmene og visionerne frit spil og blev noteret ned som grundlag for det videre arbejde. Mange af de mennesker, der mødte op den aften, har fulgt bydelsplanarbejdet gennem hele processen.

AUGUST-SEPTEMBER

- Den officielle start på 'den lokale proces' blev markeret med en bydelsfest på Musiktorvet i august 2009. Her blev hele bydelen inviteret til fest med både musik, underholdning, præmier, værksteder og mad og drikke. Alt sammen noget borgerne kunne få glæde af, hvis de kom med en god idé til, hvad bydelen manglede. Arrangementet indbragte Amager Øst Lokaludvalg 350 gode ideer til det kommende bydelsplanarbejde. Ca. 600 borgere deltog og blev informeret om bydelsplanarbejdet.
- Stranddag med Naturvejleder på Amager Strand. Stranddagen på Amager Strand afprøvede idéen om at etablere et naturcenter med tilknyttet naturvejleder til glæde for bydelens børn. Til dette arrangement samledes ca. 30 børn og forældre om friskbrygget kaffe og snobrød.

OKTOBER-DECEMBER

- Tilgængelighedsløbet satte fokus på at forbedre tilgængeligheden på Amagerbrogade med stor opbakning fra Borgerrepræsentationens politikere og Jesper Klein. En masse mennesker på Amagerbrogade fik fornøjelsen af at følge løbet.
- I oktober 2009 lavede lokaludvalget en Midtvejsdebat. Denne havde til hensigt at præsentere de foreløbige ideer for alle interesserede og give mulighed for at komme med feedback hertil. I løbet af aftenen blev der vist en film, som afspejlede arbejdet og begivenhederne fra de foregående måneder til stor underholdning for de fremmødte. Ca. 70 borgere mødte op.

JANUAR-FEBRUAR

- Byvandring med fokus på en forskønnelse af facaderne på Amagerbrogade, tiltrak 60 interesserede til gåtur og debat med blandt andet stadsarkitekten.
- En Etnisk Bazar for alle i hele bydelen tiltrak ca. 900 deltagere.
- Den lokale proces blev afsluttet med en klimadag, hvor 30 personer mødte op for at diskutere, hvordan vi i fællesskab kan forbedre miljøet i bydelen.

VIDERE PROCES

Lokaludvalget har gennem arbejdet med bydelsplanen prioriteret en række indsatser, som lokaludvalget gerne vil sætte særlig fokus på i fremtiden. Bydelsplanarbejdet har på denne måde bidraget til at give lokaludvalget overblik over det utal af mulige indsatser, bydelen rummer. I foråret 2010 afholdt Amager Øst Lokaludvalg et forårsseminar, hvor lokaludvalget diskuterede den fremtidige strategi for det videre arbejde med bydelsplanen og lokaludvalgets borgerinddragelse i sin helhed.

www.amageroestlokaludvalg.kk.dk

Bydelsplanlægningen gennemføres i perioden 2008-2011 for Københavns Kommunes 10 bydele. Bydelsplanerne er blevet udarbejdet i samarbejde med bydelenes lokaludvalg som led i Københavns Kommunes udvikling af nærdemokratiet. Der har været gennemført en grundig borgerdeltagelsesproces, hvor interesserede borgere og aktører har kunnet give deres holdninger og drømme for deres bydel til kende.

Arbejdet med bydelsplanerne falder i tre bølger. Denne bydelsplan er en del af anden bølge, hvor der er udarbejdet bydelsplaner for Amager Øst, Amager Vest, Bispebjerg og Vesterbro-Kgs. Enghave. I første bølge blev udarbejdet bydelsplaner for Valby, Vanløse og Østerbro.

Bydelsplanlægningen har to overordnede formål:

- Dialog mellem Borgerrepræsentationen og københavnere om byens udvikling, og hvordan bydelene kan indgå som del heraf.
- Lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til byens centrale målsætninger.

Bydelsplanerne indeholder en vision og et katalog. Visionen udtrykker hvilken retning, bydelen ønsker at gå i fremtiden. Visionen afspejler på den måde bydelens identitet. I kataloget uddybes det, hvordan visionen ønskes udmøntet. Borgere og andre lokale aktører har arbejdet med en række temaer og projekter, som de finder vigtigt, at der arbejdes videre med.

Bydelsplanerne kan bruges af lokaludvalg, lokale beboere og aktører, det politiske niveau samt Københavns Kommunes forvaltninger.

Bydelsplanerne vedlægges som digitale bilag til kommuneplanen. Der er ikke knyttet økonomi eller lovmæssige kompetencer til bydelsplanerne.